

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ triṃśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmēṇa paruṣamuktasya kharasya taṃ prati
paruṣōktistadupari kharēṇa śālēna prahāraśca taṃ śālaṃ
chittvā śrīrāmēṇa kharasya vadhō dēvairmunibhiśca
śrīrāmasya stavanam

bhittvā tu tāṃ gadāṃ bāṇai
rāghavō dharmavatsalaḥ |
smayamāna idaṃ vākyaṃ
saṃrabdhamidamabravīt || 3.30.1 ||

ētat tē balasarvasvaṃ
darśitaṃ rākṣasādhama |
śaktihīnatarō mattō
vṛthā tvamupagarjasi || 3.30.2 ||

ēṣā bāṇavinirbhinnā
gadā bhūmitalaṃ gatā |
abhidhānapragalbhasya
tava pratyayaghātinī || 3.30.3 ||

yat tvayōktaṃ vinaṣṭānā -
 midamaśrupramārjanam |
 rākṣasānāṃ karōmīti
 mithyā tadapi tē vacaḥ || 3.30.4 ||

nīcasya kṣudraśīlasya
 mithyāvṛttasya rakṣasaḥ |
 prāṇānapahariṣyāmi
 garutmānamṛtaṃ yathā || 3.30.5 ||

adya tē bhinnakaṇṭhasya
 phēnabudbudabhūṣitam |
 vidāritasya madbāṇai -
 rmahī pāsyati śōṇitam || 3.30.6 ||

pāṃsurūṣitasarvāṅgaḥ
 srastanyastabhujadvayaḥ |
 svapsyasē gāṃ samāśliṣya
 durlabhāṃ pramadāmiva || 3.30.7 ||

pravṛddhanidrē śayitē
 tvayi rākṣasapāṃsanē |
 bhaviṣyanti śaraṇyānāṃ
 śaraṇyā daṇḍakā imē || 3.30.8 ||

janasthānē hatasthānē
 tava rākṣasa maccharaiḥ |
 nirbhayā vicariṣyanti
 sarvatō munayō vanē || 3.30.9 ||

adya viprasariṣyanti
 rākṣasyō hatabāndhavāḥ |
 bāṣpārdravadanā dīnā
 bhayādanyabhayāvahāḥ || 3.30.10 ||

adya śōkarasajñāstā
 bhaviṣyanti nirarthikāḥ |
 anurūpakulāḥ patnyō
 yāsāṁ tvam patirīdṛśaḥ || 3.30.11 ||

nṛśaṁsaśīla kṣudrātman
 nityaṁ brāhmaṇakaṇṭaka |
 tvatkṛtē śaṅkitairagnau
 munibhiḥ pātyatē haviḥ || 3.30.12 ||

tamēvamabhisaṁrabdhaṁ
 bruvāṇaṁ rāghavaṁ vanē |
 kharō nirbhartsayāmāsa
 rōṣāt kharatarasvaraḥ || 3.30.13 ||

dr̥ḍhaṁ khalvavaliptō'si
 bhayēṣvapi ca nirbhayaḥ |
 vācyāvācyam tatō hi tvam
 mṛtyōrvaśyō na budhyasē || 3.30.14 ||

kālapāśaparikṣiptā
 bhavanti puruṣā hi yē |
 kāryākāryam na jānanti
 tē nirastaṣaḍindriyāḥ || 3.30.15 ||

ēvamuktvā tatō rāmaṃ
 saṃrudhya bhṛkuṭiṃ tataḥ |
 sa dadarśa mahāsāla -
 mavidūrē niśācaraḥ || 3.30.16 ||

raṇē praharaṇasyārthē
 sarvatō hyavalōkayan |
 sa tamutpāṭayāmāsa
 sandaṣṭadaśanacchadam || 3.30.17 ||

taṃ samutkṣipya bāhubhyām
 vinarditvā mahābalaḥ |
 rāmamuddiśya cikṣēpa
 hatastvamiti cābravīt || 3.30.18 ||

tamāpatantaṃ bāṇaughai -
 śchittvā rāmaḥ pratāpavān |
 rōṣamāhārayat tīvraṃ
 nihantuṃ samarē kharam || 3.30.19 ||

jātasvēdastatō rāmō
 rōṣaraktāntalōcanaḥ |
 nirbibhēda sahasrēṇa
 bāṇānām samarē kharam || 3.30.20 ||

tasya bāṇāntarād raktaṃ
 bahu susrāva phēnilam |
 girēḥ prasravaṇasyēva
 dhārāṇām ca parisravaḥ || 3.30.21 ||

vikalaḥ sa kṛtō bāṇaiḥ
 kharō rāmēṇa saṃyugē |
 mattō rudhiragandhēna
 tamēvābhyadravad drutam || 3.30.22 ||

tamāpatantaṃ saṅkruddhaṃ
 kṛtāstrō rudhirāplutam |
 apāsarpad dvitripadaṃ
 kiñcittvaritavikramaḥ || 3.30.23 ||

tataḥ pāvakasaṅkāśaṃ
 vadhāya samarē śaram |
 kharasya rāmō jagrāha
 brahmadaṇḍamivāparam || 3.30.24 ||

sa tad dattaṃ maghavatā
 surarājēna dhīmatā |
 sandadhē ca sa dharmātmā
 mumōca ca kharaṃ prati || 3.30.25 ||

sa vimuktō mahābāṇō
 nirghātasamaniḥsvanaḥ |
 rāmēṇa dhanurāyamyā
 kharasyōrasi cāpatat || 3.30.26 ||

sa papāta kharō bhūmau
 dahyamānaḥ śarāgninā |
 rudrēṇēva vinirdagdhaḥ
 śvētāraṇyē yathāndhakaḥ || 3.30.27 ||

sa vṛtra iva vajrēṇa
 phēnēna namuciryathā |
 balō vēndrāśanihatō
 nipapāta hataḥ kharaḥ || 3.30.28 ||

ētasminnantarē dēvā -
 ścāraṇaiḥ saha saṅgatāḥ |
 dundubhīścābhinighnantāḥ
 puṣpavarṣaṃ samantataḥ || 3.30.29 ||

rāmasyōpari saṃhr̥ṣṭā
 vavarṣurvismitāstadā |
 ardhādhikamuhūrtēna
 rāmēṇa niśitaiḥ śaraiḥ || 3.30.30 ||

caturdaśa sahasrāṇi
 rakṣasāṃ kāmarūpiṇām |
 kharadūṣaṇamukhyānām
 nihatāni mahāmṛdhē || 3.30.31 ||

ahō bata mahatkarma
 rāmasya viditātmanaḥ |
 ahō vīryamahō dārḍhyaṃ
 viṣṇōriva hi dṛśyatē || 3.30.32 ||

ityēvamuktvā tē sarvē
 yayurdēvā yathāgatam |
 tatō rājarṣayaḥ sarvē
 saṅgatāḥ paramarṣayaḥ || 3.30.33 ||

sabhājya muditā rāmaṃ
 sāgastyā idamabruvan |
 ētadārthaṃ mahātējā
 mahēndraḥ pākaśāśanaḥ || 3.30.34 ||

śarabhaṅgāśramaṃ puṇya -
 mājagāma purandaraḥ |
 ānītastvamimaṃ dēśa -
 mupāyēna maharṣibhiḥ || 3.30.35 ||

ēṣāṃ vadhārthaṃ śatrūṇāṃ
 rakṣasāṃ pāpakarmaṇām |
 tadidaṃ naḥ kṛtaṃ kāryaṃ
 tvayā daśarathātmaja || 3.30.36 ||

svadharmam pracariṣyanti
 daṇḍakēṣu maharṣayaḥ |
 ētasminnantarē vīrō
 lakṣmaṇaḥ saha sītayā || 3.30.37 ||

giridurgād viniṣkramya
 saṃvivēśāśramē sukhī |
 tatō rāmastu vijayī
 pūjyamānō maharṣibhiḥ || 3.30.38 ||

pravivēśāśramaṃ vīrō
 lakṣmaṇēnābhipūjitaḥ |
 taṃ dṛṣtvā śatruhantāraṃ
 maharṣiṇām sukhāvaham || 3.30.39 ||

babhūva hr̥ṣṭā vaidēhī
 bhartāraṃ pariṣasvajē |
 mudā paramayā yuktā
 dṛṣṭvā rakṣōgaṇān hatān |
 rāmaṃ caivāvyayaṃ dṛṣṭvā
 tutōṣa janakātmajā || 3.30.40 ||

tatastu taṃ rākṣasasaṅghamardanaṃ
 sampūjyamānaṃ muditairmahātmabhiḥ |
 punaḥ pariṣvajya mudānvitānanā
 babhūva hr̥ṣṭā janakātmajā tadā || 3.30.41 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 aranyakāṇḍē triṃśaḥ sargaḥ ||